

ANARKISMI TEORIASSA JA KÄYTÄNNÖSSÄ.

Kirj. W. R.

nykyään me kuulemme paljon anarkismista, mutta ainoastaan pinta-puolisesti. Siitäpä johtuukin, että sangen monella meistä on anarkismista ainoastaan hämärä käsitys; että se on vaan pelkkä terroristinen ajatus väkivaltaiseksi omaisuuden ja elämän hävittämiseksi. Sellainen ajatus on väärä.

Anarkismi on orjuuden ja sorron synnyttäjä aate, joka tähtää täydelliseen ihmisen yhteiskunnalliseen ja yksilölliseen vapauteen. Anarkismi on vanha aate, melkein yhtä vanha kuin orjuus ja sortokin. Kirjallisia muistiinpanoja ja todistuksia anarkismin olemassaolosta löytyy yli kahden tuhannen vuoden vanhoja. Kuitenkin tunnetuimmat ja täydellisemmät anarkistiset teoriat voidaan sanoa alkaneen vasta keskiajalla.

Erinäisiä anarkistisia teorioita.

Tutkikaamme lyhyesti muutamien tunnetuimpien anarkistien kehittämiä ja opettavia teorioita.

Godwinin opetuksia.

William Godwin, englantilainen kirjailija, 1756—1836, opetti, että korkein ihmistä johtava laki on yleinen hyvinvointi. "Todellisesti viisas ihminen uurastaa ainoastaan koko ihmiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi, ilman omanvoitonpyyntöä tai kunniahimoo. Hän ei tunne kateutta. Kokonaisuuden — eikä minikään yksilön — hyvä on hänen luonnollinen ja ainoa velvollisuutensa. Kaikki ihmiset ovat hänen työllistovereitaan, eikä hän ole kenenkään kilpailija."

Tätä yleistä hyvää silmälläpitäen, Godwin hylkää lain kokonaan. Hän selittää, että kaikki lait ovat eittämättömästi vahingollisia. Hän väittää, että ihmisten tekoja ei voida kirjoitetun eli tehdyn lain mukaan tuomita ja määrätä, koska kahta tapausta ja tekoa ei koskaan ole samanlaista. "Ymmärrys, järki on

meidän ainoa lainlaatijamme. Sen tuomiot ovat muuttumattomat ja kaikkialla samat. Niinkauan kun ihminen on tottelevaisuuden kahleissa, tottunut esittämään ulkonaista johtoa tehtäviensä suuntaamaan, hänen ymmärryksensä ja tajunsa tarmokkaisuus nukkuu. Yleinen hyvinvointi vaatii, että se yksin (Yleinen hyvinvointi) on tulevaisuudessa ihmisten toiminnan sääntö, lain sijasta.

Samaten kuin Godwin hylkää lain, hylkää hän myös valtion. Hän selittää valtion olevan tyrannimaisen ja kokonaan tarpeettoman laitoksen. "Hallituksella voi olla ainoastaan kaksi oikeudenmukaista tarkoitusta, estää yksilön tai joukon tekemästä vääryyttä yksilöä tai toista joukkoa kohtaan ja yksilöllinen puolustus ulkonaista maahanhyökkäystä vastaan." Vääryyden tekemisen ehkäisemiseksi ja korvaamiseksi hän ehdottaa tarpeenvaatiessa valittavaksi lautakunta, jotka eivät tulisi asiata käsittelemään ja tuomitsemaan minkään lakipykälän tai tavan mukaan, vaan oman, parhaan ymmärryksensä mukaan. Taas jos ulkonainen vaara sattuisi uhkaamaan, ehdottaa hän, että silloin kutsuttaisiin koolle jonkinlainen eduskunta yhdeksi päiväksi, tai muuten hyvin rajoitetuksi ajaksi, puolustuskeinoista neuvottelemaan ja päättämään.

Hän hylkää epätasaisen omaisuuden jaon. "Jokaisen on saatava välttämättömät elämäntarpeet — ja saada ne mahdollisimman hyvät."

Tämä teoria, Godwinin mukaan, voidaan toteuttaa sillä tavalla, että ne jotka jo totuuden ymmärtävät, saattavat toisetkin ihmiset vakuutetuksi siitä, kuinka tärkeä muutos olisi yleiselle hyvinvoinnille, joten laki, valtio ja omaisuus itsestään häviäisivät ja uudet olosuhteet astuisivat niiden tilalle.

Proudhonin opetuksia.

Pierre-Joseph Proudhon, ranskalainen kirjainpainaaja ja kirjailija, 1809—1865, opetti, että oikeus on meidän ylin lakimme. "Älä

tee toiselle mitä et tekisi itsellesikään; tee hänelle niinkuin tekisit itsellesikin.” Hän myöskin tuomitse lain kelvottomaksi, mutta väittää, että yksi laki täytyy olla, jota ehdottomasti kaikkein täytyy totella. Se laki on määräys, että kaikkia vapaaehtoisesti tehtyjä sopimuksia täytyy noudattaa.

Proudhon huudahtaa: ”Lakeja häntä varten, joka ajattelee itse edostänsä ja on vastuunalainen ainoastaan omista teoistansa? Lakeja hänelle, joka haluaisi olla vapaa ja joka tietää vapaaksi tulevansa? Olen valmis käsittelemään sovintoehdotuksia, mutta minä en tule huolimaan laeista; en tunnusta niitä. Vastustan jokaista määräystä, joka vapaan tahtoni eteen asetetaan. Lakeja! Me tiedämme mitä ja minkäarvoisia ne ovat. Hämähäkin verkkoja valtiaille ja rikkaille; kahleita pienille ja köyhille; hallituksen käsissä olevia verkkopyydys-timiä. Oikeus vaatii, että ainoastaan yksi laillinen sääntö on voimassa — ja se on, että minä saan olla vapaa; ettei minua saa alistaa min-kään lain alaiseksi, paitsi omani; että minä hallitsen itse itseäni.”

Koska hän hylkää lain, täytyy hänen myöskin hylätä valtion, joka lakeja tekee ja käytäntöön asettaa, ja hän tekeekin sen perinpohjaisesti, väittäen valtiota pahimmaksi oikeudellisuuden viholliseksi. ”Ihmisen toistaan hallitseminen on orjuutta. Kukatahansa laskee käntensä päälleni, tahtoen hallita minua, on val-lananastaja, tyranni on minun viholliseni. Valtion hävityksen jälkeen ihmiset tulevat elämään ja hyörimään yhdessä niinkuin ennenkin, mutta heitä ei pidä yhdessä mikään ylhäinen valta — vaan keskinäinen pyhä sopimus. ... Siellä jokainen kansalainen on kuningas, sillä hänellä on määräävä valta; hän ohjaa ja hallitsee. Sellainen on ehdoton anarkia.”

Hän väittää, että tämä aatos voidaan toteuttaa saamalla ihmiset vakuutetuiksi sen paremmudesta oikeudenmukaisuudesta. Laki, valtio ja omaisuus häviävät itsestään uuden olotilan aikaessa. Tämän vakuutetuksi tulemisen suhteen hän oli hyvin optimistinen, väittäen sen helpoksi toteuttaa, koska se on vetoisuus ihmisen järkeen, eikä raakaan vamaan.

Sternerin opetuksia.

Max Sterner (Johann Kasper Schmidt), saksalainen opettaja, 1806—1856, opetti, että

jokaisen korkein laki on hänen oma hyvinvointinsa. Hän sanoi: ”Ihminen ei tee mitään jumalan tähden. Ihminen ei tee mitään toisen ihmisen tähden. Mitä ihminen tekee, tekee hän oman itsensä tähden.”

Hän myöskin hylkää lain kelvottomana ja vahingollisena. Hän väitti, että oikeutta ei voida määritellä; että siitä määritellen tulisi pyhä uskonkappale, joka palvelisi ainoastaan tekijänsä etuja. ”Jokaisen oma hyvinvointi määrää, että se itse (oma hyvinvointi) on ihmisten toiminnan sääntö, eikä laki. ... Te ikävöitte vapautta. Narrit! Ottakaa voima ja valta, niin vapaus tulee itsestään. Katsokaa, hän, jolla no valta ja voima, seisoo yläpuolella lakien. Miltä tämä esitys maistuu teille, te ”lainkuuliaiset” kansalaiset? Mutta teillä ei ole makuaiastia!”

Hän tuomitsee valtion, sillä valtiota ei voi olla ilman lakia. Sterner väitti, että valtio on väkivallan harjoittaja, jota (väkivaltaa) se kutsuu laiksi, silloin kun se itse sitä harjoittaa. ”Jokainen valtio on hirmuhallitsija. Se aina estää yksilöitten vapaan kanssakäymisen ja pakoittaa heidän toimimaan valtion tarkoituserien edistämiseksi.” Hän edelleen selittää, että senjälkeen kun valtio ja laki ovat poistettut, ihmiset yhä edelleenkin elävät yhteiskunnittain eli yhdessä. He muodostavat unioita eli liittoja oman etunsa ja hyvinvointinsa pakoituksesta. Vertaillen teoriaansa kommunistiseen teoriaan, hän sanoo: ”Kommunistisessa yhteiskunnassa sinun on uhrattava kaikki mitä sinulla on yhteiskunnalle, olet sidottu siihen yhteiskunnallisilla velvollisuuksilla. Unioita sinä käytät yksinomaan omaksi hyväksesi, ja velvollisuudettomasti ja uskottomasti hylkää sen heti silloin kun se ei sinua enää hyödytä.”

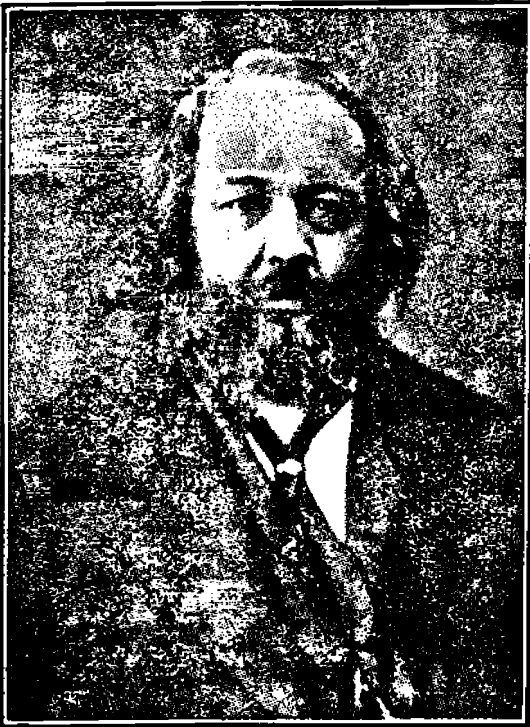
Hän hylkää omistusoikeuden, ”omaisuutta älköön suojelko mikään muu kuin ”omistaja” itse. Kullakin olkoon omaisuutta niin paljon kuin hänellä on voimaa sen hankkimiseksi ja pitämiseksi.” Häneltä kysyttäessä: ”Entäs lapset ja vaivaiset?” vastasi hän. ”Lapset hymyssä ja itkussa sekä vaivaiset vetoimuksessa, heidän olemassaolonhalussaan, on kylliksi voimaa taivuttamaan ankarimmankin meistä puolestaan taistelemaan ja työskentelemään.”

Sternerin mukaan tämä muutos, jonka jokaisen ihmisen oma hyvinvointi vaatii, voidaan toteuttaa sillä tavalla, että riittävän määrän ih-

misiä tultua älymään oman hyvinvointinsa korkeimmaksi laikseen, he väkivaltaisesti munnuttavat olosuhteet — hävittävät lain, valtion ja omistusoikeuden. Hän jatkaa: "Omaisuus kysymystä ei voida niin nopeasti ratkaista kuin sosialistit ja vieläpä kommunistitkin u-neksivat. Se ratkaistaan ainoastaan kaikkien sodalla kaikkia vastaan."

BAKUNIN opetuksia.

Mihkail Aleéandrovitch Bakunin, venäläinen vallankumoustaistelija ja kirjailija, 1814—1876, oli aikansa vihatuin ja vainoituin anarkisti. Hän kiihoitti kansaa kapinaan ja val-

MIKHAEL BAKUNIN, kollektiivisen anarkismin "isä".

lankumoukseen kaikkialla ja aina, missä vähänkin oli siihen tilaisuutta. Koko Europan valtioiden valtuuskat ajoivat häntä takaa kuin vesikauhuista koiraa. Hän sai tutustua kaikkiin Europan huomatuimpiin vankiloihin, joissa hän virui vuosikausia. Ainakin kahdesti hän tuomittiin kuolemaankin, Saksassa ja Itävallassa. Venäjän hallitus vihtoi lopuksi karkoitti hänet Siperiaan, mutta aina hän onnistui karkaamaan ja pakenemaan. Vanki-

loissa häntä kuitenkin rääkättiin siinä määrässä, että hänen terveytensä murtui, hampaatkin putosivat hänen suustaan. Historia kertoo, että vankilassa hän pidettiin kädet kahleissa ja vyötäisiltä sidottuna rautaketjuilla vankilan kiviseinään.

Samallatavalla kuin Karl Marxia pidetään sosialistisen kommunismin perustajana, eli teorian kehittäjänä ja kirjoittajana, voidaan Bakunin pitää anarkistisen kommunismin perustajana. Hän seurusteli paljon Marxin kanssa ja myöskin Proudhonin, mutta hänen suhteensa Marxin kanssa myöhemmin rikkoontui, joutuksen mielipiteiden periaatteellisesta eroavaisuuksista.

"Korkein ihmistä johtava laki on ihmiskunnan edistyksen ja kehityksellinen laki vähemmän täydellisestä olostilasta niin täydellinen olostila kuin suinkin mahdollista", julisti Bakunin. "Kaikki, mikä elää, yrittää kehittää itsensä niin täydelliseksi kuin mahdollista.

Ihminen on alkuperäisesti villi peto, gorillan serkku. Mutta hän on jo tullut ulos eläimellisten mielijohteiden pimeästä yöstä, käyden kohti mielen valoa."

Säädetty laki kuuluu alhaiselle kehitystasolle. "Poliittinen lainsäädäntö, olkoon se sitten perustettu hallitsijan tahdolle tai yleisen äänioikeuden kautta valittujen edustajien äänestykselle, ei koskaan voi olla yhtäpitävä luonnolakiensa kanssa. Se on aina paheen vaikutuksen alainen ja vihamielinen massojen vapaudelle... Ei millään lainsäädännöllä ole koskaan ollut muuta tarkoitusta kuin valtuuskien harjoittaman työtätekevän väestön riistämisen järjestelmään vahvistaminen ja kohohtaminen.

"Mutta ihmiskunta pian jättää taakseen sen kehityskauden, johon laki kuuluu. Säädetty laki ja valtio ovat eroittamattomasti sidottu toisiinsa. Valtio on historiallisesti välttämätön pahe, lyhytaikaisen yhteiskunnan muoto. Ihmiskunnan edistyksessä eläimellisestä olostilastaan inhimilliseen olostilaan, valtio, lyhyen ajan kuluttua, häviää.

"Ensimmäisen askeleen eläimellesyydestä inhimillisyyteen ottaa ihminen uskonnon kautta. Mutta niin kauan kuin hän on uskonnollinen, ei hän koskaan tule päämääräänsä saavuttamaan. Sillä jokainen uskonto tuomitsee hänet mielettömyyteen, ohjaa hänet väärään suuntaan ja saattaa hänet etsimään jumalal-

lista inhimillisen sijasta. Valtio on uskonnon tuote. Se on väkivallan ja ryöväyksen synnyttäjä.

“Valtio orjuuttaa ne, joita se hallitsee. Me dämmestämme, mutta samalla kertaa me olemme varmat, että suuri tasavalta, armeijoiheen, virkavaltoineen ja poliittisella keskittymisellään, tulee toimimaan valloittajana ulkopuolellaan ja sortajana sisässään, ollen kykenemätön takaamaan onnellisuutta ja vapautta alamaaisilleen.”

Bakunin mukaan, ihmiset tulevat edelleenkin elämään yhteiskunnallisesti, vaikka valtio hävitetäänkin. “Hän (ihminen) voi vapauttaa itsensä ulkonaisen luonnon ikeenalaisuudesta ainoastaan yhteisellä yhteiskunnallisella työllä. Se yksin kykenee tekemään maanpinnan sopivaksi ihmiskunnan kehitykselle. Vapautumattaluonnonvoimain orjuudenalaisuudesta, ei intellektuaalinen eikä moraalinen vapautuminen ole mahdollinen. Lisäksi, ihminen vapautuu oman luontonsa orjuudesta ainoastaan opetuksen ja kasvatuksen avulla. Ne yksin tekevät hänelle mahdolliseksi alistaa ruumiinsa viettelykset ja miellijohteet aina enemmän ja enemmän valistuneen mielensä johdannon alaisiksi. Mutta kasvatusta ja opetus ovat luonteeltaan yksinomaisesti yhteiskunnallisia.

Ulkopuolella yhteiskuntaa ihminen olisi ikuisesti jäänyt pedoksi, eli joka on melkein sama, pyhimykseksi. ... Eristettynä ihmisellä ei voi olla vapauden tuntemusta. Mitä vapaus merkitsee ihmiselle on, että häntä ympäröivät ihmiset tunnustavat hänet vapaaksi ja kohtelevat häntä vapaana. Eristäytymällä ei voida vapauttaa kaikkia, vaan kanssakäymisellä ja yhteenliittymisellä. Mutta ihmisiä yhteiskunnassa yhteenliittyneinä ei silloin pidä mikään ylin hallitusmahti, vaan laillisesti sitovat keskinäisen sopimuksen voima. Täydellinen inhimillisyys voidaan saavuttaa ainoastaan vapaassa yhteiskunnassa.

Yhtenäisyys on se päämäärä, jota kohti ihmiskunta lakkaamattomasti kulkee. Siksi ihmiset tulevat liittymään mahdollisimman laajakantoisesti. Mutta vanha, väki- ja hallitusvallalle perustuvan, ylhäältä alaspäin rakennetun järjestön tilalle tulee uusi, jolla ei ole muuta perustaa kuin ihmisten luonnolliset tarpeet, taipuvaisuudet ja pyrkimykset. Täten me utlemme yksilöittäin vapaisiin yhteiskuntiin liittymiseen; yhteiskunnista suurempiin

maakuntiin; maakunnista kansakuntiin ja lopuksi kansakunnista Europan Yhdysvaltoihin ja myöhemmin koko maailman. Kaikilla kommuneilla, maakunnilla ja kansakunnilla, olkoot suuria tai pieniä, on rajaton itsenäisyys, sillä ehdolla, että he eivät saa asettaa muiden yksilöittäin tai ryhmien vapautta vaaranalaiseksi.”

Yksityisomistusoikeutta ei Bakunin kokonaan hylkää, sillä hän ei, omien sanojensa mukaan, ole kommunisti, vaan kolektiivististi. (Ero kommunismin ja kolektiivismin välillä on siinä, että kommunismi tarkoittaa ihmisten yhteenliittymistä yhdeksi lujaksi ja eroittamattomaksi olemukseksi, jossa jokainen työskentelee yhteiseksi hyväksi. Kolektivismi tarkoittaa ihmisten valinta- ja vapaaehtoista yhteenliittymistä joukoiksi, jossa jokainen työskentelee omaksi edukseen ja on vapaa siitä eroamaan koska tahansa.) Hän sanoo, että kukaan yksilö ei saa omistaa maata, tuotantovälikappaleita, eikä muuta pääomaa. Hän saa omistaa ainoastaan mitä hän itse kuluttaa ja käyttää jokapäiväisessä elämässään. Jokaisen on saatava työnsä tulokset.

“Paetessaan nykyisen yhteiskuntajärjestelmän kurjuutta ihminen käyttää kolmea keinoa, joista kaksi on mielikuvituksellista ja yksi todellinen: kapakka, kirkko ja yhteiskunnallinen vallankumous.” Hän jatkaa, että “yhteiskunnallinen vallankumous on ainoa keino, jolla voidaan mikään yhteiskunnallinen järjestelmä muuttaa.” Hän ei valitse eikä nimittle mitään erikoisia keinoja vallankumouksen tekemiseksi, sillä hän väitti, sillä hän väittää, että vallankumousta ei voi tehdä, vaan se tulee itsestään, olosuhteiden siihen pisteeseen kehittyttyä, kuin ukkonen taivaalta. Hän vakuutti kylläkin, että barrikaadeilla hallitusvalta särjetään, mutta siinä ei tarvita erikoista armeijaa, sillä kansa itse on se armeija. Hän kuitenkin myöntää, että täytyy valita pieni “kenraali-staapi” eli puolustusjohto- ja järjestyskomitea, joiden tulee olla ei määrääjiä, vaan epäitsekkeitä ja uhraavaisia henkilöitä, jotka eivät yritä anastaa valtaa itselleen, vaan nenvottelevat sortovallan kukistamisesta ja kansan puolustuksesta.

Krapotkinin opetuksia.

Peter A. Krapotkin, synt. Moskova 1842, on suomalaisille kaikkein tutuin anarkismin opettajista. Muutama vuosikymmen sitten

hän kulki maantieteellisillä tutkimismatkoilla muun muassa Suomessa. Hänen kirjoittamiin teoksia on useita käännetty suomenkielellekin. Hän oli ehken rakastetuin ja suurinta myötätuntoisuutta herättänyt anarkismin apostoli, mitä maailman historia tuntee. Tiedonannot Venäjältä kertovat, että bolshevikit ovat pystyttäneet uljaan muistopatsaan hänen ikuisiksi muistokseen.

Krapotkin oli Bakunin seuraaja. Hän jatkoi ja täydensi Bakunin opettamia teorioita. Koska hänen opettamansa anarkistiset teoriat ovat pääasiallisesti samanlaiset kuin Bakuninkin, en katso tarpeelliseksi niitä tässä toistaa. Mainitsen vaan muutamia hänen lausuntojaan, joista hyvin ilmenee se henki, joka hänen syvämielteisissä ajatelmissaan uhkui.

Laista hän sanoo näin: "Tuhansia vuosia, nuo, jotka hallitsevat, ovat toistaneet taas ja taas, kunnioittakaa lakia. Tämän päivän valtioissa jokaista nutta lakia pidetään kaiken pahen parantajana. Mutta lailla ei ole mitään kunnioitettavaa-ominaisuutta. Se on taitavasti kokoonpantu sekoitus sellaisista tavoista, jotka ovat yhteiskunnalle hyödyllisiä ja joista ei poikettaisi ilman lakiakaan — sekä sellaisista tavoista, jotka ovat hyödyksi ainoastaan hallitsevalle vähemmistölle, mutta vahingollisia massajoukoille ja jotka voidaan käytännössä pitää ainoastaan hirmuvallan avulla. Laki, joka ensin ilmaantui sellaisten tapojen kokoelmaan, jotka olivat yhteiskunnan ylläpitämislle tarpeellisia, on nyt rikkailla joutilailla välikappaleena riistäessään ja vallitessaan uuras-tavia massajoukkoja. Sillä ei enään ole mitään sivistyttävään tehtävää. Sen ainoa tehtävä on riistännän suojeleminen.

"Jos tarkastamme niitä miljoonia lakeja, joita ihmiskunta tottelee, huomaamme niiden jakaantuvan kolmeen suureen luokkaan: omaisuuden suojeleminen, hallituksen suojeleminen, henkilöitten suojeleminen. Mutta tutkiessamme näitä kolmea luokkaa, tulemme jokaisessa tapauksessa siihen tulokseen, että laki on vahingollinen. Mistä arvosta on omaisuuden suojeleminen, tiedämme liiankin hyvin. Omaisuutta koskevat lait eivät ole olemassa varmistaakseen yksilöille tai yhteiskunnalle työnsä tulokset. Päinvastoin, ne ovat olemassa ryöstääkseen tuottajalta osan työnsä tulokista ja suojella harvoja sen nautinnossa, mitä he ovat tuottajalta tai koko yhteiskunnalta

anastaneet. Ja mitä hallituksen suojelelakeihin tulee, me tiedämme hyvin, että kaikkein hallitusten, ilman poikkeusta, tehtävä on väkivallalla tukeä omistavien luokkien etuoikeuksia. Ihmisen tarvitsee ainoastaan tutkia näitä lakeja, ainoastaan tehdä havaintoja niiden jokapäiväisestä käytännöstä, tullakseen vakuutetuksi niiden arvottomuudesta. Samaten liiallisia ja vahingollisia ovat henkilöitä suojelevat lait, rikoksien rankaisemiseksi ja estämiseksi. Rangaisun pelko ei vielä koskaan ole pidättänyt murhaajaa. Hän, joka tappaisi naapurinsa kostoksi tai siihen pakoitettuna, ei vaivaa aivojaan seurauksilla. Jokainen murhaaja on aina ollut siitä vakuntettu, että hän tulee rangaistuksen välttämään. Jos murha julistettaisiin ei-rangaistavaksi, murhien lukumäärä ei lisääntyisi yhdelläkään, pikimmin ne vähentyisivät, siinä määrässä kuin murhia nykyään tekevät vankilassa turmellut siihen tottuneet rikokselliset."

Krapotkin selittää, että vaikkakaan ei anarkistisessa yhteiskunnassa tule olemaan säädetyjä eli kirjoitettuja lakeja, tulee siellä niiden sijasta olemaan "kirjoittamattomat tavat", eli tapalaki. Niitä tulee kaikki tottelemaan, vaikka ei olekaan valtiolaitosta niitä käytäntöön panemassa. Sellainen pakoittava seikka on muun muassa se, että kukin tapalain rikkoja pelkää tulevansa erotetuksi siitä yhdyskunnasta, johon hän kuuluu. Hänet siten voidaan työntää pois yhteiskunnasta.

Selittäessämme tuotantoa anarko-kommunistisessa yhteiskunnassa, hän mainitsee, että yhteiskunta (oli se sitten minkä kokoinen tahansa) tekee sellaisen sopimuksen jäsentensä kanssa, että kukin jäsen saa nauttia kaikista yhteiskunnan laitoksista ja tuotteista, jos hän antaa työvoimansa yhteiskunnan käytettäväksi määrättyiksi tuntimääriksi jokainen päivä tai viikko. Ellei yhteiskunnan antamat ehdot häntä tyydytä, niin menkään tiehensä eläinten kanssa metsään, tai johonkin toiseen yhteiskuntaan. Sellainen anarko-kommunistinen yhteiskunta tulisi olemaan melkein kirjaimellisesti samanlainen kuin meidän niin kutsutulle "kulutus pohjalle" perustetut osuusruokalamme. Työjako tulee häviämään tai suuresti tasoittumaan. Tehdastyöläinen tulee samalla olemaan peltotyöläinen. Henkisen ja ruumiillisen työn eristyneisyys tulee myöskin katoamaan. Runoilijan ja tiedemiehen on itse

teoksensa painettava j.n.e. Kaikki työ tulee täten miellyttäväksi.

Tuotteiden jako tulee tapahtumaan tarpeita silmälläpitäen. Jokaisella, joka on ottanut osaa tuotantoon, on oikeus elää mukavasti, oli hän sitten heikko tai vahva, sairas tai terve.”

Krapotkinin mukaan se päämäärä voidaan saavuttaa ainoastaan yhteiskunnallisen vallankumouksen kautta, jolloin heti ensimmäisenä päivänä pitää hävittää kaikki valtiolaitokset, kuten hallitus, virkakoneisto, vankilat ja luolat, armeijat y.m. Minkäänlaista uutta hallitusta, valtiota, tai diktatuuria ei silloin pidä käytäntöön asettaa. Se on hävitettävä ikuisiksi ajoiksi. Niiden tilalle automaattisesti nousee vapaa yhteiskunta, sellainen kuin edellä on kerrottu. — Hän jatkaa selostuksiaan pitkästi ja melkoisen selvästi, mutta meillä ei ole tilaa eikä aikaa niitä kokonaisuudessaan tässä toistaa. olen vaan poiminut tärkeimmät kohdat, joka toivottavasti on riittävä osoittamaan jokaiselle lukijalle anarko-kommunistisen aatteen perustuksen, rakenteen ja päämäärän.

Muita anarkistisia opetuksia.

Leo Tolstoi myöskin opetti anarkistisia oppeja. Kaikki hänen opetuksensa perustuivat rakkauteen, ihmisten keskinäiseen rakkauteen. “Älä vastusta pahaa väkivallalla, voita se rakkaudella, jalolla, sammumattomalla ja kaikki sulattavalla rakkudella,” kehoittaa Tolstoi.

Tolstoi myöskin tuomitsi lain, valtion, omistusoikeuden y.m. kelvottomiksi. Erikoisen ankarasti hän hyökkäsi kirkon kimppuun, tuomiten sen epäkristilliseksi pahennuslaitokseksi. Sen johdosta hän saavuttikin suurta, yleismaailmallista kuuluisuutta. En koskettele hänen opettamiaan teorioita sen enempää, sillä ne eivät ole edes materialistisia ja häntä pidetään enemmän Lutheruksen kaltaisena “uskon puhdistajana” kuin varsinaisena anarkistina.

Täällä Amerikassa on anarkismin apostoleina Emma Goldma ja Alexander Berkman, jotka viime talvena karkoitettiin Venäjälle. He, samaten kuin Bakukin ja Krapotkinin, opettivat anarkistista kommunismia, joten on tarpeeton niitä tässä toistaa.

Suomalaisille tutuin Bakunin seuraaja on William Risto. Risto kutsuu opettamaansa teoriaa vallankumoukselliseksi syndikalismiksi, mutta oli nimi mikä tahansa. Hän voimak-

kaasti puolustaa Bakunin opetuksia ja samalla ankarasti arvostelee Marxin teorioita ja menettelytapoja. Sitä ryhmää, joka on omaksunut samat periaatteet kuin hänkin yleisesti, kutsutaan “ristolaisten” nimellä. Heidän opetuksissaan, samaten kuin Bakukin, uhkuu sammumaton luokkaviha ja lain, valtion ja yksityisomistusoikeuden hylkääminen ja tuomitseminen. Koska he eivät edusta mitään erikoista poikkeavaa aatetta, en käsittele heidän opetuksiaan erinäisesti, vaan analysoeraan ne kaikki yhdessä tuonnempana.

Nykyaikainen anarkismi.

Näistä edellämainituista teorioista edustaa nykyaikaista anarkismia Bakunin aloittama ja Krapotkin täydentämä anarko- eli anarkistikkommunistinen yhteiskunta-teoria. Lukija ehkä ajattelee, että oli turha ajan ja paperin haaskausta niistä toisista teorioista mainitaakaan, sillä jokainen akaansa seuraava työläinen ne empimättä hylkää mahdottomina, vieläpä järjettöminäkin, mutta niidenkin käsitteleminen on tarpeellista, sillä ennenkuin voimme mitään teoriaa täydellisesti ymmärtää ja analysoerata, täytyy meidän ainakin pääasiallisesti tietää sen historia, miten se on syntynyt ja kehittynyt, minkä johdosta se on muuttunut ja tulee edelleenkin muuttumaan j.n.e. Määrätynlaiset yhteiskunnalliset ja taloudelliset olosuhteet aina synnyttävät määrätynlaisia teorioita eli aatteita olosuhteiden parantamiseksi. Että anarkismi satoja ja tuhansia vuosia sitten ei voinut olla samaa kuin se on tänäpäivänä, on helppo käsittää, kuin ottaa huomioon, etteivät ne ihmiset, jotka silloin elivät ja ajattelivat, olleet kasvaneet ja kehittyneet samanlaisten olosuhteiden vaikutuksen alaisena kuin me tänä päivänä. Miten esim. Israelin lapset Kanaan maassa olisivat voineet ajatella teollisuusunionismista, kun heillä ensinkään ei ollut sellaisen tarvetta, eikä löytynyt mitään asian haaraa, joka olisi heidän mielinsä sellaisen ajatuksen johtanut.

Milloin kansa vielä nukkui fanaattisen uskon eli luontaisfetishismin sokaisemana, painoi se leimansa työväen vapautusaatteisiinkin. Vaikkakaan ei anarkismia voida väittää alkuperäisesti työväen aatteeksi, sillä se on kirjanooppineiden filosofistien keksimä ja kehittämä aate, niin kuitenkin se oli tarkoitettu etupäässä orjuutetun työväestön vapauttamiseksi.

Kaikki anarkistiset teoriat ovat vajavia ja sekavia. Kaikki väitteet ja todistukset perustellaan ihmisen yksilölliselle kehitykselle, eikä taloudellisille tosiasioille, niinkuin pitäisi. Joku voi mahdollisesti väittää, etteivät nämä kaikki ole anarkismia. Mikä sitten on anarkismia? Kaikki, joka hylkää keskitetyn vallan, lait ja säännöt ja pyrkii täydelliseen yksilölliseen vapauteen. Näissä teorioissa jokaisessa hylätään laki, valtio ja kiinteästi yhteenliitetty yhteiskunta, siis ne kaikki ovat anarkismia. Ne eroavat ainoastaan sivuseikoissa ja menettelytavoissa. Vanhemmat, Godwin ja Proudhonin opettamat, ovat reformaattisia, ei-vallankumouksellisia. Ne ovat uskonnon luonteisia; saada ihmiset uskomaan sen aatteen paremman muuden, siinä kaikki. Tosi on, että muuta ei tarvittaisikaan, mutta mistä saada se keino, jonka avulla ihmiset saattaisiin sillätavalla uudestivakautuneiksi, sitä he eivät selitä, eikä sitä voi kukaan selittää, sillä se on mahdottoisuus.

Sternen jo oli väkautettu siitä, että rauhallisin keinoin ei voida muutosta aikaansaada, että sen täytyy tapahtua väkivaltaisesti. Vasta Bakunin ja Krapotkin puhuvat yhteiskunnallisesta vallankumouksesta laajemmin ja kaikkein tärkeimpänä. Ainoastaan Bakunin ja Krapotkin yrittävät jonkunverran selittää sitä anarkistista olotilaa, joka senjälkeen tulee, kun tämä järjestelmä on kukistettu joko rauhallisesti tai väkivallalla. Mutta hekin ottavat

sellaisen käsityskannan, että sitä anarkistista olotilaa eli yhteiskuntaa, ei saa pakoittaa muovaantumaa joksikin määrätynlaiseksi; että sen täytyy antaa itse valita muotonsa ja kehityssuuntansa — samanlaisesti kun esi-isämmekin tekivät metsäihmisestä, tiedottomasti, tuntien vaistomaisen tarpeen, sukukommunistisiin yhteiskuntiin, siirtyessään.

Samalla he jättävät vaillinaiseksi niiden menettelytapojen käsittelemisen, joidenka kautta muutos tulisi tapahtumaan. He vaan luottavat siihen, että muutos tulee itsestään, kun kansan kärsimysten malja on täyttynyt. Ja todellakin, jos silmäilemme ihmiskunnan historian, kapinoita, vallankumouksia ja muutoksia on tapahtunut tuhkatiheään jokaisella ajastajalla — mutta orjuus ei ole poistunut. Siis pelkkä vallankumous ei kykene orjuutta poistamaan. Ennenkuin orjuus voidaan poistaa, täytyy meillä jo ennen vallankumousta olla tiedossa ja suunniteltu uusi yhteiskunta, panna se pystyyn ja pitää se pystyssä — sellaisilla keinoilla, joilla ainoastaan se voidaan aikaan saada.

Nyt hylkäämme kaikki reformistiset, yksilölliset ja teosofiset anarkismiteoriat ja käsittelemme ainoastaan nykyaikaista, Bakunin ja Krapotkinin kehittämää, kolektiivistä ja kommunistista anarkismia.

Anarkismi käytännössä.

(Jatketaan seuraavassa numerossa.)

BRITTIÄISTEN TYÖLÄISTEN VAATIMUKSET

I. W. W. Liiton periaatteet ovat täsmälleen sopusoinnussa Britannian työläisten katsantokantojen kanssa. Julkaisemme tässä sikäläisten työläisten vaatimukset, sellaisina kuin ne esitettiin hallituksen pääministerille, Lloyd George'lle:

1. Täydelliset takeet siitä, ettei Suur-Britannian sotajoukkoja tulla käyttämään Puolan ja Parooni Wrangelin avustamiseksi, eikä mitään muutakaan avustusta maalla eikä merellä tulla sallimaan Sovietti hallitusta vastaan käytettäväksi.

2. Kaikkien brittiläisten merivoimien kotiin palauttaminen, joilla on joko suoranainen taikka epäsuora vaikutus Venäjän saarroksen panemiseksi.

3. Sovietti hallituksen tunnustaminen ja rajoittamattomien kauppasuhteitten alkaminen Suur-Britannian ja Sovietti Venäjän välillä.

Amerikan I. W. W. Liitto ei näe tarpeelliseksi edes muodollisestikaan asettaa Amerikan kapitalistien täydellisesti kontroleeraamalle hallitukselle tämän suuntaisten vaatimusten te-